

Handläggare
Anderson Tomas
Hilding Anna

Datum
2018-01-18

Diarienummer
KSN-2017-0524

Kommunstyrelsen

Motion av Mohamad Hassan (L) om att agera för utfasning av plastpåsar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragingen i ärendet.

Ärendet

Mohamad Hassan (L) föreslår i motion, väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 30 januari 2017 att

- Uppsala kommun under 2017 inleder ett aktivt arbete för att inom kommunens samtliga enheter byta ut plastpåsar som är producerade av fossilbränsle mot klimat- och miljösämbarta alternativ,
- Uppsala kommun inom ramen för klimatprotokollet verkar för att näringslivet i Uppsala tillämpar samma principer som nämns i första att-satsen.
- Uppsala kommun senast 2019 enbart använder påsar/kassar som är tillverkade av förnybara material.

Motionen återges som **bilaga**.

Beredning

Kommunledningskontoret har efterfrågat synpunkter på motionen och beskrivningar av vad som faktiskt görs på området från Uppsala Vatten och Avfall AB, stadsbyggnadsförvaltningen och berörda enheter inom kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala mål att energianvändningen ska vara fossilfri 2030 och att Uppsala senast 2050 ska vara fossilpositiv innebär att plastens roll i klimatfrågan måste tas på allvar. Plastpåsar tillverkas idag till övervägande del med olja som råvara. Vid förbränning av plastavfall med fossilt (olja) ursprung orsakas betydande utsläpp av klimatpåverkande gaser.

Uppsala kommun arbetar därför målmedvetet och långsiktigt med att minska användandet av plast. Det sker dels internt i kommunorganisationen *samt genom* Uppsala Klimatprotokoll. Uppsala Klimatprotokoll är ett nätverk av företag, offentliga verksamheter, universitet och föreningar som samverkar och inspirerar varandra och andra för att nå Uppsalas klimatmål och bidra till en hållbar värld.

Inom Uppsala Klimatprotokoll har arbetsgrupper bildats utifrån medlemmarnas intressen och behov. Tillsammans med bland andra Vattenfall, Akademiska sjukhuset (Region Uppsala), IKEA, Länsstyrelsen och flera byggföretag har det bildats en fokusgrupp inom Klimatprotokollet, Jakten på plasten.

På fokusgruppens initiativ har kommunen ansökt och beviljats medel från Naturvårdsverket för ett projekt med total budget på 4,2 miljoner. Projektet "Klimat effektiv plastupphandling" som löper från april 2017 – februari 2019 syftar till att minska klimatpåverkan från plast genom att minska användande av plast, använda andra material plast, förbättra sorteringen av plastavfall samt genom ändrade upphandlingskriterier öka andelen inköpt plast av förnybar och/eller återvunnen råvara.

Inom såväl fokusgruppen "Jakten på plasten" och projektet "Klimat effektiv plastupphandling" ingår representanter från näringsliv, offentliga verksamheter, universitetet och organisationer i Uppsala. Dessa bidrar till att minska efterfrågan på fossilplast generellt och därmed även soppsåsar. Flera av de företag som ingår i Klimatprotokollet gör omfattande förändringar i arbetsmiljö och produktion för att minska plastanvändandet genom att inte använda plastpåsar.

Som framgår arbetar Uppsala kommun sedan tidigare med ett aktivt arbete för att byta ut plastpåsar. Inom Klimatprotokollet engageras näringslivet. Något beslut av kommunfullmäktige med anledning av motionens två första att-satser behövs därför inte.

Den sista att-satsen uttrycker en målsättning. Att om två år helt enbart använda påsar/kassar som är tillverkade av förnybara material går väl i linje med målet att 2030 vara en fossilfri kommun. Marknaden har nyligen öppnat möjlighet att erbjuda plastpåsar i såväl förnybar som återvunnen plast. Därmed kan kommunens olika verksamheter fasa ut fossila plastpåsar och ersätta dessa med förnybar eller återvunnen plastråvara beroende på vilket som finns tillgängligt för inköp.

Kommunen använder plastpåsar framförallt i offentlig gatu- och parkrenhållning samt i lokalvården. I gatu- och parkrenhållningen har redan utbytet påbörjats till fossilfria plastpåsar eller byte till plastpåsefria metoder. Eftersom användning av plastpåsar är begränsad kan det vara möjligt att klara utfasningen inom två år. En utmaning är att tillgången på förnybar eller återvunnen plastråvara är fortfarande begränsad. Kommunen medverkar därför i insatser som kan öka utbudet. Det ska också framhållas att priset är högre för förnybar plastråvara än fossil plastråvara, men förväntas sjunka framöver. Särskilt om större volymer börjar beställas.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Motion av Mohamad Hassan (L) om att agera för utfasning av plastpåsar

I stort sett varje gång vi handlar en vara i en butik bär vi hem den i en plastpåse, och hemma samlas plastpåsar på hög. Faktum är dock att de flesta plastpåsar idag är gjorda av fossila bränslen. Påsar utgör därför ett direkt hot mot vår miljö och vårt klimat. Vi behöver öka medvetenheten kring detta problem och sluta använda påsar som direkt belastar miljö och klimat. I stället bör vi använda påsar tillverkade i material som bidrar till bättre miljö och klimat. Därför vill Liberalerna att Uppsala kommun ska göra en insats; föregå med gott exempel och uppmuntra till en utfasning av plastpåsar tillverkade av fossilt material.

EU arbetar redan idag för att minska användningen av plastpåsar i vårt samhälle, liksom flera andra länder och svenska kommuner. Enligt ett direktiv vill EU minska förbrukningen av plastpåsar med målet 90 påsar per person år 2019. Ett antal av de europeiska länderna har redan infört olika typer av förbud mot plastpåsar inom handeln för att nå målet och/eller för att bidra till en bättre miljö och ett bättre klimat. Att agera för utfasning av miljöfarliga plastpåsar är alltså inget som skulle vara begränsat till just Uppsala kommun, utan på många håll arbetar man redan aktivt med saken. Snarare är det anmärkningsvärt att just Uppsala kommun inte varit steget före, med tanke på att kommunen aspirerar på att vara en ledande klimat- och miljökommun och har jobbat medvetet med bland annat de skärpta klimatmålen, som Liberalerna stödde, som en väg för att nå dit.

Runt om i världen kan vi hitta såväl stora dagligvarukedjor som Tesco i Storbritannien, som länder som Sydafrika, Rwanda, Taiwan, Bangladesh, Kenya, delar av Indien samt i huvudstäder som Paris som infört succesiva förbud i syftet att minska användning av plastpåsar.

Projektet "Jakten på plasten" som bedrivs inom klimatprotokollet är ett mycket viktigt långsiktigt projekt. Liberalerna vill att Uppsala kommun föregår med gott exempel och vidtar åtgärder för att minska användningen av plastpåsar tillverkade av fossilt material och ha som ambition att 2019 ha övergått till att enbart använda påsar tillverkade av förnybart material. Om Paris och många andra länder kan, så kan även Uppsala.

Mot denna bakgrund yrkar Liberalerna:

Att Uppsala kommun under 2017 inleder ett aktivt arbete för att inom kommunens samtliga enheter byta ut plastpåsar som är producerade av fossilbränsle mot klimat- och miljösämba alternativen.

Att Uppsala kommun inom ramen för klimatprotokollet verkar för att näringslivet i Uppsala tillämpar samma principer som nämns i första satsen.

Att Uppsala kommun senast 2019 enbart använder påsar/kassar som är tillverkade av förnybara material.

Mohamad Hassan (L)
Kommunalsråd